

AKTUÁLNÍ INFORMACE K PROBLEMATICE VEŘEJNÉHO OPATROVNICTVÍ

Adam Hexner

Ministerstvo spravedlnosti

Praha

4. března 2025

NÁVRH NOVELY OZ A DALŠÍCH ZÁKONŮ

- Opakovaná snaha upravit **některé aspekty veřejného opatrovnictví**
- S největší pravděpodobností se v tomto volebním období **nestihne projednat** (sněmovní tisk č. 755)
 - V PSP zatím neproběhlo ani 1. čtení
 - Návrh přitom **není politicky kontroverzní** a patrně by byl hladce přijat

HISTORICKÝ VÝVOJ

- Návrh byl připravován a předkládán již v historii

2016

- Návrh se nestihl projednat v Poslanecké sněmovně

2018

- Nedostatek dohody na politické úrovni
- Návrh nebyl ani projednán vládou

2024

- Podoba návrhu věcně odpovídá verzi předložené vládě v roce 2018
- Důvody předložení stále trvají
- 15.7. 2024 návrh předložen PSP ([ST č. 755](#))

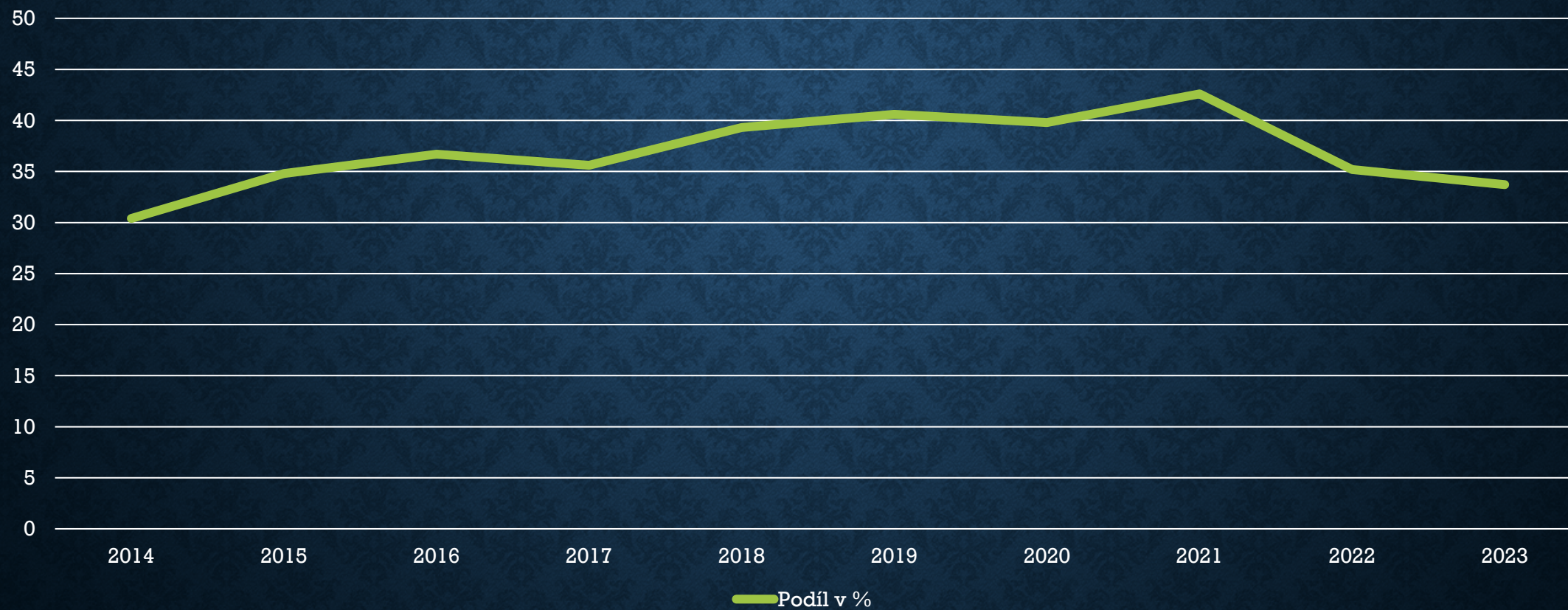
OBSAH NÁVRHU

- **Změna občanského zákoníku** (a zákona o zvláštních řízeních soudních)
 - Flexibilnější určování veřejného opatrovníka (§ 471 odst. 3 a 4 OZ)
- **Změna zákona o obcích** (a zákona o hl. m. Praze)
 - Využití veřejnoprávní smlouvy, vedení statistik
- **Změna kompetenčního zákona**
 - Určení ústředního správního orgánu

CÍLE V RÁMCI ZMĚNY OZ

- Stávající úprava je v určitých ohledech rigidní a neposkytuje dostatečné nástroje pro efektivní výkon VO
- Možnost **přenosu výkonu VO prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy**
 - Možnost zejména pro menší obce, pro které je agenda VO často zatěžující
- Možnost **jmenovat VO jinou vhodnou obec, není-li primárně místně příslušná obec schopna funkci vykonávat řádně**
 - Soud bude moci reagovat na situace, kdy obec příslušná dle bydliště z jakéhokoli důvodu svou úlohu nezvládá

Podíl jmenování veřejného opatrovníka soudy

VEŘEJNÝ OPATROVNÍK DLE NOVELY

OBEC JE VO

Obec již před účinností novely vykonává funkci VO

Po účinnosti novely uzavře VPS

VO ze zákona přejde na obec příslušnou dle VPS

Soud přenos neschvaluje

Uplatní se ve vztahu ke všem aktuálním opatrovancům

JMENOVÁNÍ JINÉ VHODNÉ OBCE

- **Ve výjimečných případech** může soud jmenovat VO i jinou obec, než tu dle bydliště
- Podmínky:
 1. Je zřejmé, že obec jinak příslušná není schopna výkon funkce opatrovníka plnit řádně
 2. Nepostačí jiná vhodná opatření (např. předkládání častějších a detailnějších zpráv o činnosti, vyhrazení širšího okruhu právních jednání, která budou podléhat souhlasu soudu, popřípadě výzva k odstranění konkrétních nedostatků)
- Řešení např. pro situace konfliktu zájmů
- Při úvahách nad volbou jiné obce by měl soud **ověřit, zda zvažovaná obec nemá VPS**
- Jiná vhodná obec by měla být pro opatrovance **místně dostupná** a zvolena smysluplně s ohledem na jeho situaci
- Soud by měl postupovat **v kooperaci s dotčenými obcemi**, případně na základě informace o situaci podané příslušným krajským úřadem

NÁLEZ ÚSTAVNÍHO SOUDU ZE ZÁŘÍ 2023

- Sp. zn. III. ÚS 1951/21
- ÚS **zrušil rozhodnutí NSS**, podle kterého obce jako veřejní opatrovníci nevykonávají přenesenou působnost
- ÚS shledal, že rozhodnutí **NSS vychází z nesprávného výkladu ústavního pořádku** a nerespektuje výslovnou zákonnou úpravu
- Ústavní pořádek zakládá **závazek státu zajistit osobám, které za sebe nemohou v plném rozsahu samostatně právně jednat, pomoc a podporu**, a to i ustanovením veřejného opatrovníka
- Stát **má pravomoc a působnost v oblasti veřejného opatrovnictví**, kterou ale může zákonem přenést na obce

DĚKUJI ZA POZORNOST

Mgr. Adam Hexner
adam.hexner@mzp.gov.cz
221 997 284

Ministerstvo spravedlnosti ČR
oddělení civilního práva hmotného legislativního odboru